

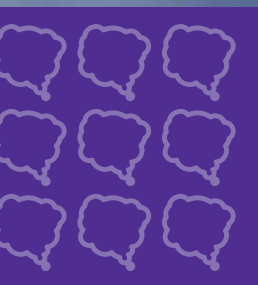

>GROEPSDYNAMIEK IN DE GYMZAAL OP SCHEEPVAART COLLEGE ROTTERDAM

‘Op school gelden de wetten van de straat niet meer’

tekst Erik Ouwerkerk

Op het Scheepvaart en Transport College Rotterdam verlopen de lessen lichamelijke opvoeding net even anders: een veilig groepsgevoel is belangrijker dan de motorische vaardigheden. ‘We bereiden de kinderen voor op de maatschappij waarin ze straks zelfstandig hun weg moeten vinden. Gedrag weegt daar veel zwaarder dan de spelregels of techniek van bijvoorbeeld basketbal,’ aldus gymdocent Martien Visser.

←

Martien Visser:
'Een simpel spel biedt al
zoveel informatie:
foto Petja Buitendijk

Want gebeurt dat niet..., dan geldt er in de groep al snel het recht van de sterkste of de grootste. De rest is daar dan de dupe van.'

Gedrag

Lang stilzitten is er natuurlijk niet bij voor de pubers, dus is het al snel tijd voor het klassieke balspel 'iemand-is-em-niemand-is-em'. De toekomstige medewerkers in de transportsector, havens of scheepvaart stuiven uiteen en verspreiden zich door de zaal. 'Kijk, dit spel lijkt op zichzelf weinig inhoud te hebben, dit doen ze op de basisschool ook', vertelt Visser vanaf de zijlijn. 'Maar kijk eens wat verder: wie gooit de bal keihard naar zijn klasgenoot en wie doet het rustig? En als iemand af is, loopt hij dan zelf naar de bank of kijkt hij eerst of ik het gezien heb? Welke spelers eisen de bal op? Wordt er samengewerkt? Een simpel spel biedt al zoveel informatie over iemands gedrag in de groep...'

Voor de volgende oefening nemen de leerlingen op volgorde van maand en dag van geboorte plaats op de lange bank in de zaal. 'Kijk, allebei geboren in januari', merkt hij op. 'Wist je dat al?' De tieners weten volgens de docent in trainingspak binnen de kortste keren wat de verschillen zijn in merk sneakers, lengte, voetbalclub en afkomst maar kijken zelden naar de overeenkomsten. 'Je hebt meer met elkaar gemeen dan je denkt, en daar moeten jullie mee aan de slag: zo krijg je begrip voor elkaar', spreekt hij zijn klas toe.

Maatschappij

Terwijl de jongens elkaar opnieuw proberen af te gooien, vertelt Visser verder zonder de jongens uit het oog te verliezen. 'Deze jongens groeien op in drie domeinen: school, thuis en op straat. Hier op school bereiden we ze voor op de maatschappij, en dan gelden de wetten van de straat niet meer, maar komt het aan op overleg en een sterke persoonlijkheid. Dat krijg je niet zomaar voor elkaar: eerst creëren we een veilig groepsgevoel. Daar zijn m'n collega's en ik zeker tot de herfstvakantie mee bezig. Zit het met de

groepsdynamiek eenmaal goed, dan kunnen we de sociale vaardigheden steeds verder uitbreiden en verdiepen.'

De gymleraar spreekt al snel in de wij-vorm en vertelt over de samenwerking met zijn vakcollega's. Ze overleggen en bespreken samen wat ze doen en houden de mentor op de hoogte van de ontwikkelingen in de gymzaal middels observatieformulieren. Ook aan collega's van andere vakgebieden draagt hij het belang van een gezonde groepsdynamiek graag uit: 'Het zorgt voor een stevige en prettige basis voor verdere creatieve en cognitieve processen in de les.' Samen met een collega heeft Visser de werkwijze op papier gezet zodat andere leraren het makkelijker op kunnen pakken en ook 'de buitenwacht weet wat er gaande is'

Navolging

Wat ontstond uit betrokkenheid en nieuwsgierigheid is uitgegroeid tot een methode die handen en voeten heeft gekregen en onder meer via Passie op Zuid – initiatief van vier schoolbesturen op Zuid om innovatieve docenten met elkaar te verbinden – navolging krijgt. De leerlingen houden zich daar echter niet mee bezig: na afloop van de les antwoordt Jordi op de vraag wat hij van de les vond: 'Het was heel leuk. In het begin wel rommelig, maar dat kwam vooral door ons.' De reflectie op het eigen (groeps)gedrag is aan het begin van het schooljaar in ieder geval al in gang gezet. 🗨️

'Eerst creëren
we een veilig
groepsgevoel'

Martien Visser zit tegenover de leerlingen van 2G in de gymzaal, met grotendeels bekenden voor de 34-jarige leraar. 'Wie weet wat het belangrijkste is in deze les?' vraagt hij tijdens de eerste adempauze van de eerste gymles van het jaar. 'Plezier' oppert een leerling. 'Samenwerken' probeert zijn klasgenoot. 'Dat komt er heel dichtbij', complimenteert de leraar. 'Het belangrijkste in deze les is gedrag. Als het goed gaat in de groep, kan ieder kind zich veilig voelen, is er respect over en weer en let je op je buurman en jezelf. Daar werken we aan.